Το κείμενο ισούται απόλυτα με την παράσταση

«Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου» του Πέτρου Ζούλια

Κείμενο/Σκηνοθεσία: Πέτρος Ζούλιας.Σκηνικά/Κοστούμια: Αναστασία Αρσένη. Φωτισμοί: Ανδρέας Μπέλης
Επιλογή τραγουδιών: Ελεάνα Βραχάλη.
Μουσική επένδυση: Γιάννης Χριστοδουλόπουλος
Στο ρόλο της Ευτυχίας Παπαδοπούλου η Νένα Μεντή

Κάθε θεατρική παραγωγή έχει υπόψη της το δικό της ιδανικό θεατή, με συγκεκριμένες αισθητικές αντιλήψεις, με συγκεκριμένη ιδεολογία, συγκεκριμένο επίπεδο μόρφωσης και προηγούμενης θεατρικής παιδείας. Προσαρμόζοντας εαυτόν στα γούστα αυτού του νοητού δέκτη, μια παράσταση μπορεί να προορίζεται για λίγους και εκλεκτούς και να υιοθετεί τη στάση σεμνής περηφάνιας ή ελιτίστικης υπεροψίας. Ή μπορεί να επιδιώκει την αποδοχή πολλών και να ψάχνει τρόπους να μιλήσει μια γλώσσα ευρύτερα κατανοητή, αποφεύγοντας αυτά που μπορεί να αποδειχτούν δυσνόητα ή δυσάρεστα σε πλατύ κοινό, στοχεύοντας σε θεατή όχι ιδιαίτερα προετοιμασμένο αλλά ιδιαίτερα δεκτικό.

Η παράσταση του Πέτρου Ζούλια δεν είχε ανάγκη να δημιουργήσει το προφίλ του δικού της θεατή και να προσπαθεί να χωρέσει στο καλούπι των αντιλήψεών του. Το δικό της κοινό ήταν εκ των προτέρων από τα ευρύτερα που μπορούσαν να υπάρξουν στο χώρο του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού, συμπίπτοντας με ολόκληρες γενιές ανθρώπων που όχι απλώς αγάπησαν, αλλά έζησαν τις ζωές τους μέσα στα ακούσματα των τραγουδιών της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου. Δεν ήταν μόνο η δεδομένη αγάπη προς τα τραγούδια, ήταν και δύο περιπλανώμενα μοτίβα, δύο στερεότυποι για τον ελληνικό χώρο μύθοι που διασταυρώνονταν στη μορφή της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου. Ο ένας, γενικότερος, της καλλιτέχνιδος με πολυτάραχη ζωή, γεμάτη με πολλά πάθη και πολλά παθήματα, που τελειώνει στη φτώχεια και στη μοναξιά (βλέπε τις ομοιότητες με τη ζωή της Μπέλλου). Ο άλλος, ειδικότερος, ο μύθος της δημιουργού τα δημιουργήματα τής οποίας καρπώθηκαν πολλοί άλλοι, με σκιές που άγγιζαν πολλά γνωστά ονόματα από το στερέωμα του λαϊκού τραγουδιού.

Όλα τα πιο πάνω είχαν προετοιμάσει ένα πολύ μεγάλο κοινό για το έργο του Πέτρου Ζούλια και του «απέμεινε» να φτιάξει τέτοια παράσταση που να κρατήσει τον κάθε ένα θεατή του, να του δώσει τα αναμενόμενα στα πλαίσια της αισθητικής των λαϊκών τραγουδιών και των λαϊκών μύθων, να μην απωθήσει κανένα με υπερβολική τραγικότητα ή την υπερβολική επιθετικότητα προς κάποια γνωστά (και αγαπημένα) πρόσωπα του ίδιου χώρου. Αυτός ο στόχος αναμφίβολα έχει επιτευχθεί και αποτέλεσε ένα από τους κύριους λόγους της μεγάλης επιτυχίας της παραγωγής.

Άλλος λόγος είναι σαφέστατα η επαγγελματική μαστοριά της Νένας Μεντή. Η ηθοποιός κατέχει στην εντέλεια την τέχνη του λαϊκού θεάτρου. γνωρίζει τη σωστή δοσολογία του συγκινησιακού και του κωμικού στοιχείου σε κάθε σκηνή. Ο ρυθμός των εναλλαγών του δραματικού και του κωμικού υιοθετήθηκε πλήρως από το κοινό της λευκωσιάτικης παράστασης, το οποίο με ευγνωμοσύνη ανταποκρινόταν σ' εκείνες τις σκηνές που το αντάμειβαν με ενέσεις γέλιου μετά από τις δραματικές κορυφώσεις. Η Νένα Μεντή ξέρει πώς να μην επιτρέψει την παραμικρή μείωση του ενδιαφέροντος του κοινού της. Έπαιζε μετωπικά, βρισκόταν σε άμεση και ανοιχτή επαφή με τους θεατές, ασκούσε την αισθητική του λαϊκού θεάματος συνειδητά και πεπεισμένα. Αλλά και στις σκηνές που μας «άφηνε» για να συνομιλήσει με τα αγαπημένα της πρόσωπα, ήταν εντυπωσιακή όταν έπλαθε παρουσίες και όταν μετρούσε απώλειες. Το σκηνοθετικό εύρημα της ταύτισης των συγκεκριμένων σκηνικών αντικειμένων με το ιδιαίτερο χώρο επαφής της Ευτυχίας με τα αγαπημένα της πρόσωπα και η σταδιακή αφαίρεση αυτών των αντικειμένων από το σκηνικό σύνολο ήταν μια πετυχημένη μεταφορά των πολλών απωλειών της ζωής της.

> *Το σκηνοθετικό εύρημα της ταύτισης των συγκεκριμένων σκηνικών αντικειμένων με τον ιδιαίτερο χώρο επαφής της Ευτυχίας με τα αγαπημένα της πρόσωπα και η σταδιακή αφαίρεση αυτών των αντικειμένων από το σκηνικό σύνολο ήταν μια πετυχημένη μεταφορά των πολλών απωλειών της ζωής της.*

Παρακολουθήσαμε μια παραγωγή στην οποία το κείμενο ισούται απόλυτα με την παράσταση, μιας και υπογράφονται από τον Πέτρο Ζούλια, σκηνοθέτη και σκηνογράφο. Παρακολουθήσαμε μια παράσταση στην οποία ο μοναδικός ρόλος ισούται με την υποκριτική προσωπικότητα της ηθοποιού. Μιλώ για το γραμμένο και σκηνοθετημένο από τον Ζούλια ρόλο, και όχι για την πραγματική προσωπικότητα της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου, την οποία ο καθένας που τη γνώρισε μέσα από τα δημιουργήματά της ή μέσα από τους μύθους για τη ζωή της, την έχει φανταστεί διαφορετική. Αυτές οι ταυτίσεις (κειμένου, σκηνοθεσίας, ρόλου, υποκριτικής δημιουργίας) αποτελούν την ιδιαιτερότητα της παραγωγής και ακόμα ένα λόγο της μαζικής θερμής αποδοχής της.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ